

סמ"ד אסף דהאן ז"ל

1977-1997

לאה גויזמן קוזניצוב:

פעילות "יד לבנים" היא פעילות שמטרת להנציח את החללים שנפלו
למען מדינתנו.
אנחנו בחרנו באסף דאהן שנפל באסון המסוקים.

אסף דאהן ז"ל הוא בנה של אם הבית שבפנימייתנו
ניקול וכך זה חיבר אותי אישית אל אסף.

למרות שאסף לא למד בחווה הרגשנו שהוא גם היה
חלק מהחווה ומגיע לו שננציח אותו.
אני מכירה את ניקול כבר כמה שנים, ואפילו שכמה
פעמים שמעתי את הסיפור על נפילתו של אסף
רק בפעילות ההנצחה למדתי להכיר אותו יותר לעומק
וכשהכרנו אותו הבנו שהוא היה אישיות מדהימה.
הוא השקיע את החיים שלו בלעזור
ולתמוך בסובבים אותו.

לסיכום, הפעילות הייתה עמוקה ומעניינת ואני שמחה שיצא לי להשתתף בפעילות ההנצחה.

הפעילות עם "יד לבנים" הייתה מאוד מעניינת, הקבוצה שלנו הכירה את החייל אסף דאהן ז"ל.
למרות שהייתי חסרה בכמה פעילויות בכל זאת היה מאוד מעניין, הכרנו את החייל לעומק, מה היו
התחביבים שלו והכרנו גם את המשפחה שלו.
במבצע שאסף ז"ל נפל בו, הוא נפל כגיבור!

אסון המסוקים

אסון שהתרחש בליל ה-4 בפברואר 1997, כח בשבט ה'תשנ"ז, כאשר שני מסוקי יסעור של צה"ל התנגשו זה בזה בשמי צפון הארץ, בעת שהובילו לוחמים מחטיבת הנח"ל ומיחידות נוספות לדרום לבנון. אחד המסוקים התרסק בחצר של מבנה ששימש כצימר לנופשים במושב שאר ישוב, ואילו השני התרסק בשדה פתוח ליד קיבוץ דפנה. לא היו נפגעים על הקרקע. באירוע נהרגו כל 73 החיילים שהיו במסוקים. שמונה מתוכם היו אנשי הצוות שהטיסו את המסוקים. האירוע זיעזע את המדינה; ממשלת ישראל הכריזה על יום אבל לאומי. שר הביטחון, יצחק מרדכי, מינה ועדת חקירה בראשות מפקד חיל האוויר לשעבר, דוד עברי על מנת לחקור את נסיבות התאונה.

ב-17 באפריל 1997 פורסמו מסקנות הוועדה, שכללו מסקנות מבצעיות ומסקנות אישיות כנגד בכירים בטייסת היסעורים, כנגד קצין המבצעים של פיקוד הצפון וכנגד מפקד בסיס חיל האוויר תל נוף, בסיסה של טייסת היסעורים. כמו כן המליצה הוועדה על שינוי מבני בחיל האוויר, במסגרתו ימונה קצין בדרגת תא"ל כמפקד מערך המסוקים בחיל האוויר (להק אוויר למסוקים).

מסקנות הוועדה השאירו כתעלומה את סיבת ההתרסקות. בדו"ח הוועדה נכתב: "האירועים בשניות האחרונות לקראת ההתנגשות יישארו תעלומה". עם זאת, ההערכה היא שסיבת התאונה הייתה אי הקפדה על כללי הבטיחות בטיסה.

לאחר פירסום מסקנות הוועדה יצאה קבוצה של משפחות שכולות כנגד צה"ל, בטענות של קיפוח ואי מיצוי החקירה. אסון המסוקים הוא תאונת המסוקים הקטלנית ביותר בתולדות התעופה בעולם. תאונת המסוקים שהחזיקה בשיא העגום לפני אסון המסוקים התרחשה אף היא בישראל: זהו אסון הנ"ד, בו נהרגו 54 חיילים ב-10 במאי 1977.

בבית ליד הוקמה אנדרטה לזכר ההרוגים באסון המסוקים מחטיבת הנח"ל. עד לתחילת 2006, לא הוקמה אנדרטה במקום התאונה. ב-2001 נענה בג"ץ לבקשת משפחות הנופלים, וחייב את משרד הביטחון לשנות את הכיתוב על מצבות הנופלים מהנוסח "נהרג בתאונת המסוקים בשאר ישוב" לנוסח "נהרג באסון המסוקים, בדרך לפעילות מבצעית בלבנון". אסון המסוקים הגביר את הלחץ הציבורי לפינוי כוחות צה"ל מרצועת הביטחון שבדרום לבנון - פינוי שהתבצע לבסוף, בחודש מאי 2000.

משפחת דהאן היקרה

יהודה פוקס - מפקד היחידה

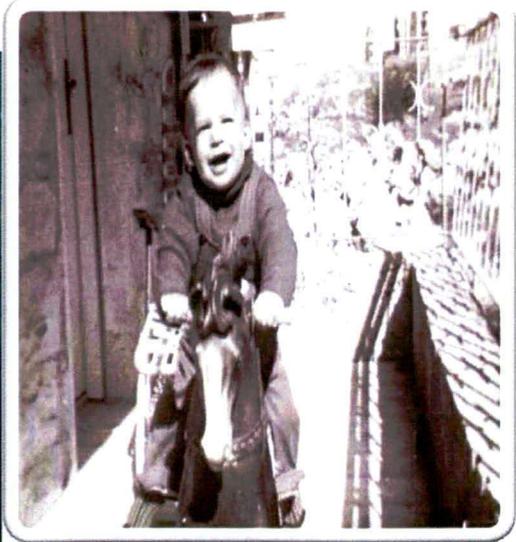
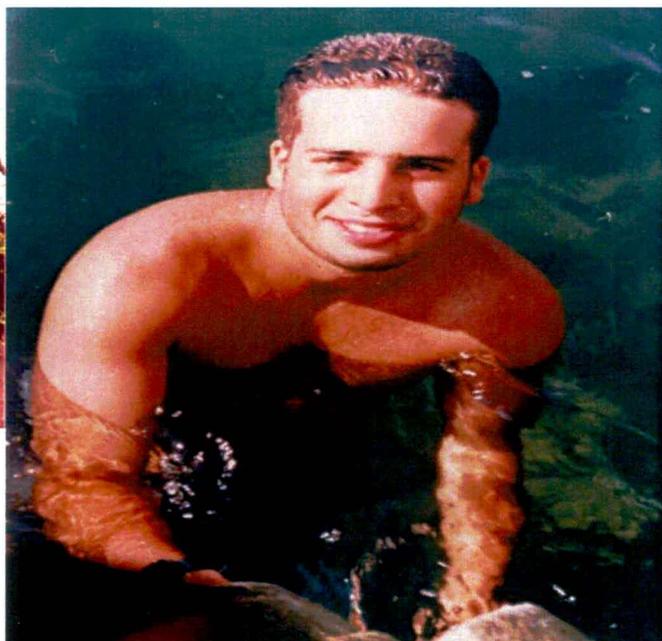
סמל ראשון אסף דהאן, זכרוננו לברכה, נספה בתאונה אווירית בליל יום שלישי, כ"ח בשבט תשנ"ז.

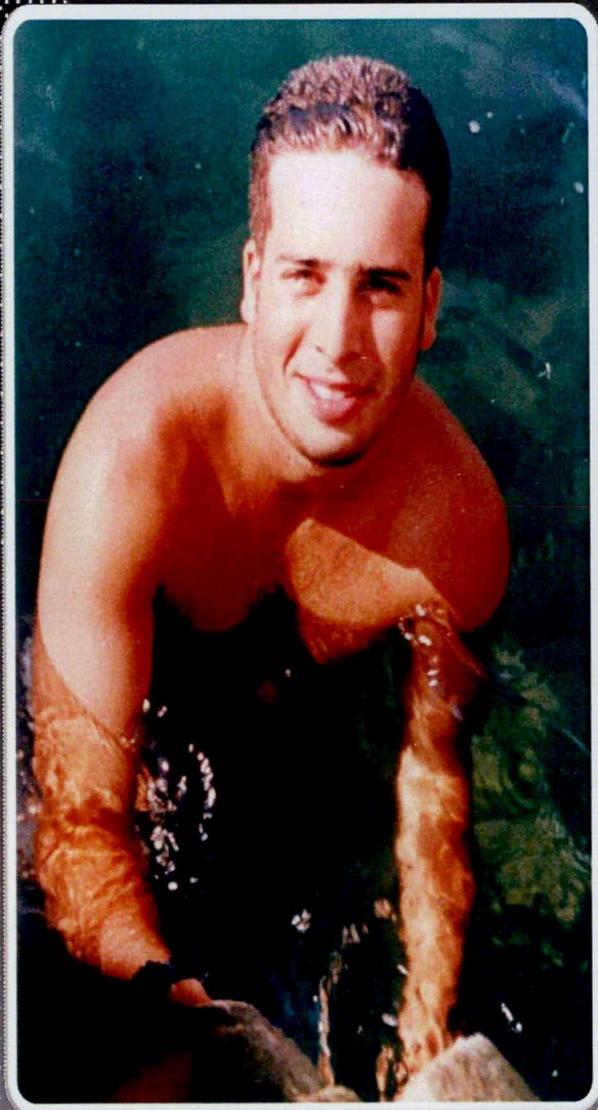
4 בפברואר 1997, עת התנגשו שני מסוקים מסוג "יסעור" בצפון הארץ. אסף הגיע לצוות באמצע המסלול, בזכות אישיותו היה המוביל והמנהיג בצוות, תמיד רצה לדעת ולהבין יותר. אסף רצה מאוד להיות מפקד בצבא והשקיע רבות על מנת להפוך לכזה. אסף תפקד כסמל הצוות בתקופה האחרונה, תפקיד מלא אחריות, אותה אחריות שרצה כל כך לקחת לידי אסף בלט בתכונות של מנהיג טבעי, השקיע רבות על מנת להביא את הצוות להישגים גבוהים וחתר למצוינות.

אסף יחסר לנו כלוחם וכאדם.

מצגת שנעשתה ע"י התלמידים לזכר אסף דהאן ז"ל

אסף דהאן

1977-1997

אסף בן שנה וחצי

אסף דהאן ז"ל נולד ביום ו' בניסן תשל"ז ה- 25.03.1977 בירושלים.

אסף גדל והתגורר כל חייו "בחוות הנוער" בילדותו ניכרו באסף רצינות, שנינות וכריזמה יוצאת דופן.

**את מסלול לימודיו החל בבית הספר היסודי "לוריא" בירושלים.
אסף נחקק בזיכרונם של כל מורי בית הספר.
הוא המשיך לתיכון "דנמרק" שם למד במגמה הביולוגית וסיים את לימודיו בהצלחה רבה.**

אישיותו הדינמית וכישוריו החברתיים פתחו בפניו דלתות לכל מקום אליו הגיע.
 אסף הצטיין בספורט, התאמן בקבוצות שחיה וכדור עף ושיחק כדורגל ואהב לרוץ.
 בין תחביביו הרבים נמנו גם צלילה וטיסנאות.
 הוא שימש כמדריך טיולים ובטיוליו הרבים טיפח תחביב נוסף, סנפלינג.
 אסף עבר גם קורס עזרה ראשונה, שימש כמדריך של"ח, מציל מוסמך ומדריך שחיה.

**חלומו מילדות להיות טייס כמעט התגשם , כאשר היה מועמד לצוות האוויר.
הוא עבר וסיים את הגיבוש של הקורס טייס אך לבסוף נשר מהמסלול.
הוא החליט להתנדב ליחידה קרבית.**

**בסוף חודש יולי 1995 התגייס אסף לצה"ל.
עבר טירונות, סיים קורס מכי"ם והוכשר כלוחם חי"ר.
אסף הוצב בסיירת "עורב" שבנח"ל, הוא שימש כסמ"ל הצוות.**

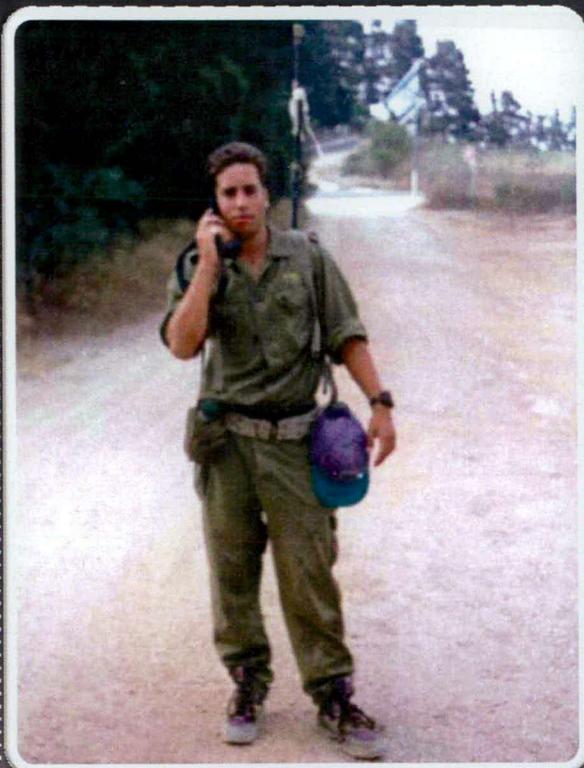

**אסף תכנן לצאת לקורס קצינים ולסיים בסולם הדרגות.
הוא השתייך לצוות "דותן" אשר מנה אחד עשר לוחמים.**

בין אסף לחברי הצוות כולל המפקדים נרקמה מערכת יחסים מיוחדת והם הרבו לבלות יחדיו גם בעת החופשות.

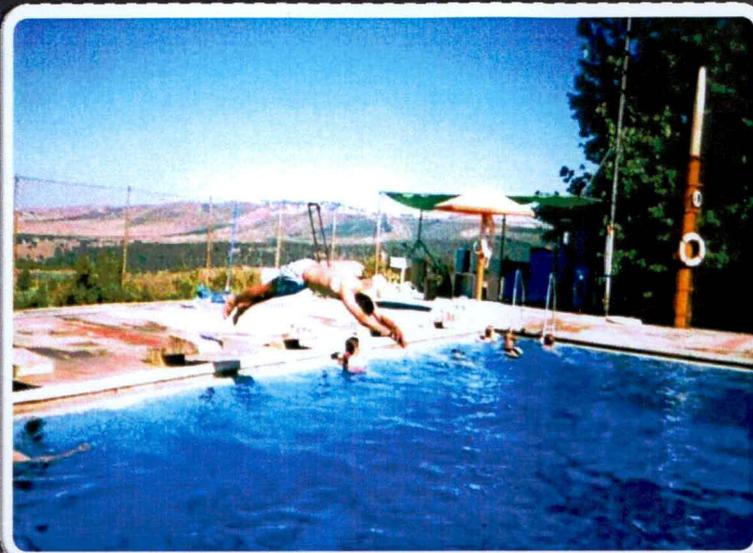
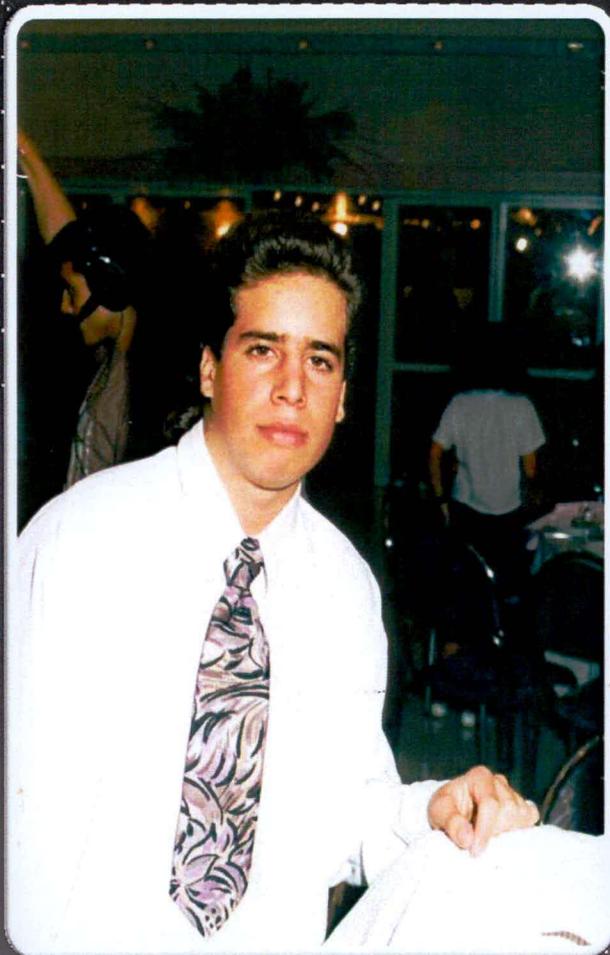
הקשר ההדוק שנוצר בין החברים נגדע, ביושבם זה לצד זה במסוק שהובילם ללבנון.

בערב של יום כ"ח בשבט תשנ"ז 4.02.1997

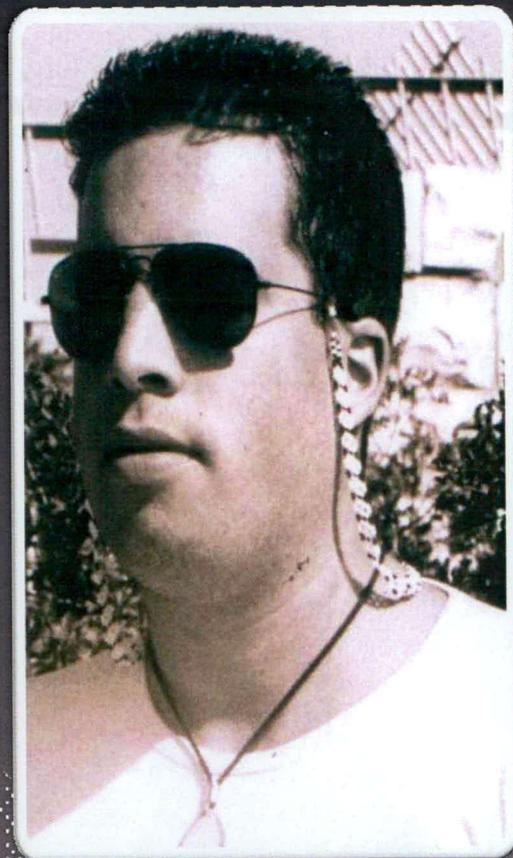
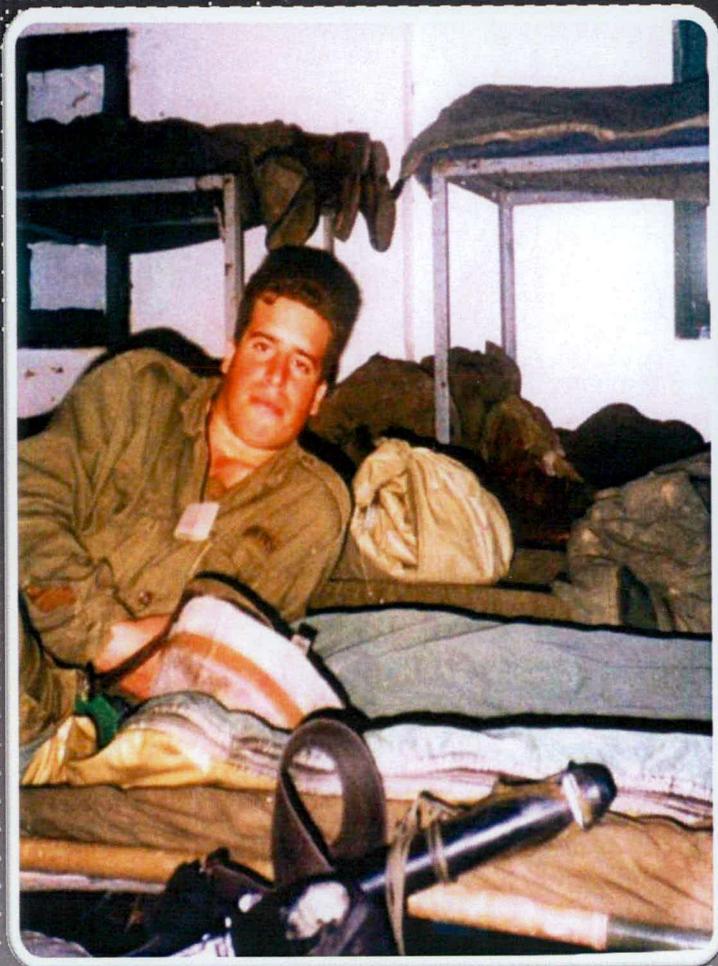
התרחש אסון המסוקים כששני מסוקי יסעור התנגשו זה בזה.

73 הלוחמים שעשו דרכם לפעילות מבצעית בלבנון נהרגו וביניהם אסף.

**אסף הובל למנוחת עולמים בבית העלמין הצבאי בהר הרצל ירושלים, בן עשרים
היה בנופלו.**

לאחר מותו הועלה אסף לדרגה סמל ראשון.

במכתב הניחומים למשפחה השכולה כתב הרמטכ"ל רא"ל אמנון ליפקין שחק: " אסף שירת כלוחם בפלוגת עורב של חטיבת הנח"ל ותואר על ידי מפקדיו כחייל אחראי ומסור , לוחם מעולה שהפגין יוזמה אכפתיות וכושר מנהיגות בביצוע תפקידו."

אסף אהב מאוד את שלמה ארצי, לכן אמו ניקול יצרה קשר עימו וביקשה שיכתוב לזכרו שיר, שלמה נענה לבקשתה וכתב את השיר "לא הכרתי את אסף" לאחר זמן מה להקת הזמר "סלע" שנמצאת בחווה הלחינה את השיר וביצעה אותו.

לא הכרתי את אסף

מילים: שלמה ארצי.
לחן ועיבוד: גיל סקופ.
ביצוע: להקת הזמר "סלע"

לא הכרתי את אסף,
רק שמעתי עליו אחרי מותו.
באסון המסוקים היו עוד שבעים ושניים חיילים, בני אדם כמותו.
אחד מהם אהב, אחד עוד לא הספיק, אחד אולי כתב שירים,
לא הכרתי את אסף, את מי אנחנו כן מכירים?

פזמון:

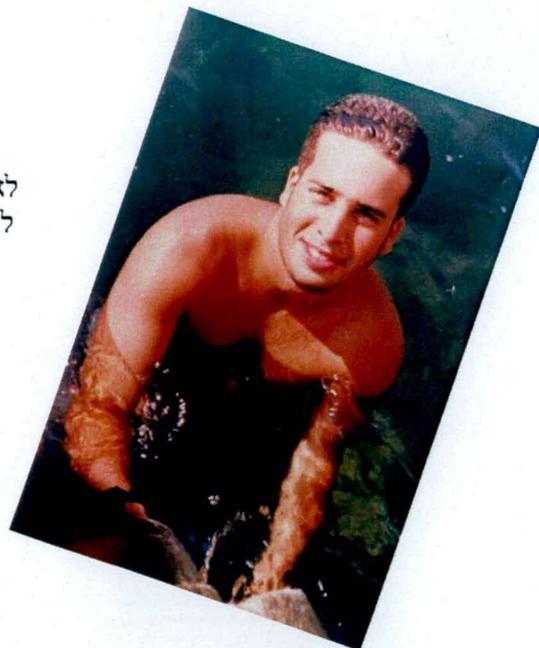
עם המוות, הכאב, הבדידות הנוראה,
ככה חיים, אומר לי אבא של אסף.
לא הכרתי את אסף, אבל בכיתי עליו,
פשוט בכיתי עליו.

אני הולך להתגלח ועדיין מתייפח,
אוכל את הספגטי, מעשה יומיומי,
אמא של אסף מצלצלת,
הרדיו פתוח, העולם שוכח, מנגן בגיטרה לעצמי.

פזמון:

עם המוות, הכאב, הבדידות הנוראה,
ככה חיים, אומר לי אבא של אסף.
לא הכרתי את אסף, אבל בכיתי עליו,
פשוט בכיתי עליו.

לא הכרתי את אסף, אני חושב שלא אכיר
לא הכרתי את אסף, אבל אני בוכה עליו.

שירים לזכר

אסף:

מיליון כוכבים

עמית פרקש

מילים ולחן: יפתי

רצית לעוף, רצית כבר הלאה
עם חצי חיוך עלית למעלה
מיליון כוכבים בשמיים
תופסים את הצבע שלך בעיניים
תן רק עוד שניה אחת לומר לך שלום

רצית לעוף, הלכת רחוק מדי
בתוך הטרופף אין מי שישמור עלי
מיליון כוכבים בשמיים
תופסים את הצבע שלך בעיניים
רציתי שניה אחת לומר לך שלום

אני רציתי לשיר
אתה הרמת גיטרה
מלאך מנגן לי עכשיו
אז איתך אני שרה
מיליון כוכבים בשמיים
תופסים את הצבע שלך בעיניים
רציתי לשיר לך, לומר לך שלום
רציתי שניה אחת לומר לך שלום
תן רק עוד שניה אחת לומר לך שלום

כשתבוא

בועז שרעבי

מילים: אהוד מנור
לחן: בועז שרעבי

כשתבוא
ביום מן הימים,
ימים שנחתמים
בקצה תפילה.

כשתבוא
נגיש לך פרחים,
פרחים שנפתחים
ללא מילה.

ואם תהיה עייף
ואם בעצב תתעטף
נשיר לך בשקט
נשיר לך ברוך -
ונחכה, ונלטף
עד שתצטרף
ואז נשיר ברוך
נשיר ברוך.

כשתבוא
הביתה מן הקור
הביתה אל האור
הלב ירעד.

כשתבוא
מבעד לדמעות
תבחין באותיות
לחופש נולד.

ואם תהיה עייף...

פרח

יהודה פוליקר

מילים: צרויה להב
לחן: יהודה פוליקר

שם, בעפר ותכלת
חלקת שלום ישנה
נומי פרח, נומי
נומי ילדה קטנה.

את החיים לקחו לך
הו, מלחמות קדושות
מלאכים בכו לך
בעיניים יבשות.

את חיוכך, תינוקת,
קברו באדמה
איך צומח שקט
מתוך המהומה.

מי שלחץ על הדק
דם את ליבו מכתים
במלחמות לצדק
גם ילדים מתים.

את החיים לקחו לך...

שם, בעפר ותכלת
חלקת שלום ישנה
נומי פרח, נומי
נומי ילדה קטנה.

את החיים לקחו לך...

בחלומך ברוח
חרוז למנגינה
נומי פרח, נומי
נומי ילדה קטנה.

רקמה אנושית אחת

חיה אלברשטיין

מילים ולחן: מוטי המר

כשאמות, משהו ממני, משהו ממני
ימות בך, ימות בך.

כשתמות, משהו ממך בי, משהו ממך בי
ימות איתך, ימות איתך.

כי כולנו, כן כולנו
כולנו רקמה אנושית אחת חיה
ואם אחד מאיתנו
הולך מעמנו
משהו מת בנו -
ומשהו, נשאר איתו

אם נדע, איך להרגיע, איך להרגיע
את האיבה, אם רק נדע.

אם נדע, אם נדע להשקיט את
זעמנו (אם נדע להשקיט)
על אף עלבוננו, לומר סליחה.
אם נדע להתחיל מהתחלה.
כי כולנו...

הנסיך הקטן

נינט טייב

מילים: יהונתן גפן

לחן: שם טוב לוי

פגשתי אותו בלב המדבר
יפה שקיעת שמש ללב עצוב
ציירתי לו עץ וכבשה על נייר
והוא הבטיח לי שישוב

הנסיך הקטן מפלוגה ב'
לא יראה עוד כבשה שאוכלת פרח
וכל שושניו הן קוצים כעת
וליבו הקטן קפא כקרח

ואם אי פעם תגיעו לכאן
תדעו שכאן הוא חרש צנח
וקול הנפילה מעולם לא נשמע
בגלל החול הרך

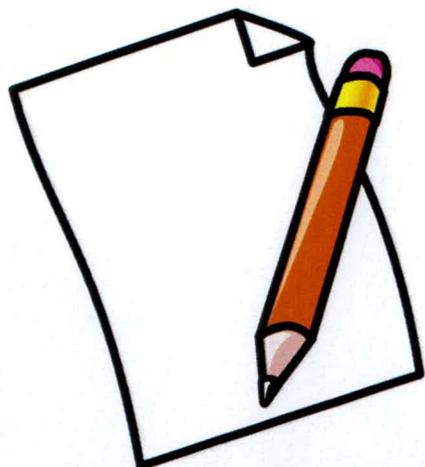
והיה אם יופיע שם ילד אחד
שפניו שוחקות ושיער לו זהב
תדעו שזה הוא, והושיטו לו יד
ולטפו את אבק המדבר מעיניו

ואז תעשו עימי חסד קטן
כיתבו נא מהר לכל אימותינו
שירווח להן קצת ויפוג צערן
הנסיך הקטן חזר אלינו

הנסיך הקטן מפלוגה ב'
לא יראה עוד כבשה שאוכלת פרח
וכל שושניו הן קוצים כעת
וליבו הקטן קפא כקרח

פגשתי אותו בלב המדבר

דברים שנכתבו לזכר אסף:

73 מלאכים

ליאת פליסקוב

אלוהים לקח לחיקו
 עוד 73 מלאכים,
 אלוהים נותן, אלוהים
 לוקח
 ואי אפשר להתווכח
 הגורל נקבע.
 מלאכים זכרים יפי
 תאר,
 הילה קורנת מהם,
 לובשים לבו,
 אמא אדמה לוקחת
 את גופם לחיקה הרחב
 ואין מנוס ואין
 מקום.
 ואני כועסת עליך
 אלוהים.

73 מלאכים.

טקס אזכרה לאסף - במלאת 11 חודש לנופלו

פה במקום שקבור אסף, יחד עם חבריו מאסון המסוקים, יחד עם
 חיילי צה"ל הרבים, אני מבקשת לומר מספר דברים.
 דברים שאני מרגישה מיום גיוסו של אסף ואני מאמינה שישנן
 עוד אמהות שמרגישות כמוני.

במדינה כמו שלנו, מדינה שחייבת להלחם על קיומה השכם וערב,
 במדינה כזו כשאימא שולחת את בנה לצבא ובמיוחד כשהוא משרת
 כלוחם, יודעת היא עמוק בנשמתה כי מרגע זה מלאך המוות
 מסתובב סביב ביתה, ועם הרגשה כזו היא חיה יום ולילה.
 ביום שלישי ברביעי בפברואר לפני 11 חודשים בשעה 2 לפנות בוקר
 כשנשמעה הנקישה בדלת ידעתי כי מלאך המוות ניכנס לתוך הבית,
 כשמלאך המוות לבית נכנס, ולוקח את אחד הילדים,
 אל מי פונים, לאדמה? לאלוהים? לחיים או למתים?
 אספי,

נתתי לך כל שאפשר לי לתת:

חום אהבה ולב מרטט,

ואולי, יום אחד, הלב ימצא את שביקש,

ושוב נוכל להיפגש

ובינתיים אספי, אסתפק בחלומות.

אמא

טקס אזכרה 2011

הספד – ארבע עשרה שנים, ורד דהאן

אספי, אחי היקר

ארבע עשרה שנים חלפו ואני מנסה בכול כוחי לזכור את
המבט שלך, את החיבוק החם,
אני כבר לא ילדה, בגרתי ובכל זאת זה לא מקל עלי
עם חלוף הזמן, קשה לי יותר ויותר.

אומרים – שהזמן מרפא את הפצעים,
אומרים – שהזמן עושה את שלו,
אומרים – שכל יום הוא יום חדש,
אומרים, אבל כל אלה שאומרים לא היו במקום הזה, אלה
שאומרים לא יודעים על מה הם מדברים,

אספי היקר, יודעת אני שלא תחזור,
השלמתי גם עם זה שלא תתחתן ושלא אזכה לראות את משפחתך
וילדיך,

ועכשיו מנסה אני להשלים עם העובדה שלא תעמוד לצדי
בחתונתי, מנסה וזה קשה לי. בכל בוקר מתפרצים הגעגוע
והאהבה, לכאורה הרי קמים כל בוקר והולכים לעבודה. ישנם
ימים יפים, בין יום זיכרון ליום זיכרון, מעגל השנה
מזמן לנו, פריחות של חורף ואביב וצבעים וריחות,
אבל לא תמיד יודעים, כמה מתערבבים בלילה לפני שנרדמים
הזיכרונות והגעגועים וכמה בכלל הם לא נותנים לישון.
איך התמונות רצות כמו סרט, כאשר הלב מתעורר מן החלום,
הרבה לפני שהשמש שולחת קרן אור,
וכמה קשה לעבור מול התמונה התלויה על הקיר, או מונחת
על המדף, או על הפסנתר, גם אחרי ארבע עשרה שנה

נכון יש מסביב מעגל נפלא, שעוטף, יש אהבה גדולה והמון
חברים ומשפחה,

יש בתוך הדמעות השוטפות כנהר ובתוך ים של געגועים,
הרבה נחמה. אספי היקר, אני חיה בתוך געגוע שלעולם אינו
ניגמר, נאחזת במילים הטובות הנאמרות כל פעם מחדש כאן
ליד הקבר, מילים המשמות דברי ניחומים, מילים המלטפות את
הכאב

כך אחי היקר ממשיכה אני את חיי בלעדיך ואיתך.

לבני הבכור אסף

היום מלאה שנה
לנפילתך ורציתי
לספר לך על עצמך.
כמה חשוב היה לך
להצליח, וגם לי זה
היה חשוב,
הצלחה בכל התחומים,
הצלחה מלאה,
ולכן ברצוני לומר
לך בו יקר,

שהצלחת, הצלחת
להיות:
בן אהוב על הורייך,
אח נאמן ונערץ על
אחיך,

תלמיד טוב עם
הישגים מעולים,
גאווה לכל המשפחה,
נכד אהוב ומושלם,
דוד ובן דוד למופת,
חבר נאמן וידיד
אמת,
חייל טוב ולוחם
אמיץ

ובעיקר בני היקר,
הצלחת להיות בן אדם

תפילת יזכור - יזכור עם ישראל

יזכור עם ישראל את בניו ובנותיו,
 הנאמנים והאמיצים, חילי צבא-הגנה לישראל,
 וכל לוחמי המחתרות וחסטיבות הלוחמים
 במערכות העם, וכל אנשי קהילת המודיעין
 והבטחון ואנשי המשטרה אשר חרפו נפשם
 במלחמה על תקומת ישראל,
 וכל אלה שנרצחו בארץ ומחוצה לה
 בידי מרצחים מארגוני הטרור.
 יזכור ישראל ויתברך בזרעו ויאבל על זיו העלומים
 וחסדת הגבורה וקדשת הרצון ומסירות הנפש
 אשר נספו במערכה הכבדה.
 יהיו חללי מערכות ישראל עטורי הנצחון
 חתומים בלב ישראל לדור דור.

